

به نام خدا

علل توسعه نیافتگی و رکود در بازارهای عرضه و تقاضای منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس

مؤلف :

فاطمه بهرامی راد

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: بهرامی راد، فاطمه، ۱۳۷۴-
عنوان و نام پدیدآور: علل توسعه نیافتگی و رکود در بازارهای عرضه و تقاضای منطقه آزاد تجاری ارس /
مؤلف فاطمه بهرامی راد.
مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۴۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۴۷۵-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: بندرها و مناطق آزاد -- ایران -- ارس، منطقه آزاد -- جنبه‌های اقتصادی
Free ports and zones -- Iran -- Aras Region -- Economic aspects
بندرها و مناطق آزاد -- ایران -- جنبه‌های اقتصادی
Free ports and zones -- Economic aspects -- Iran
Depressions رکود اقتصادی
موضوع: ارس، منطقه آزاد -- اوضاع اقتصادی Aras Region (Iran) -- Economic conditions
رده بندی کنگره: HF۱۴۱۸
رده بندی دیویی: ۳۸۷/۱۳۰۹۵۵۳۳۲۳
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۳۷۶۶۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: علل توسعه نیافتگی و رکود در بازارهای عرضه و تقاضای منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس

مؤلف: فاطمه بهرامی راد

ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)

صفحه آرایشی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

چاپ: زبرجد

قیمت: ۳۶۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۴۷۵-۱

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

۵	فصل اول: کلیات
۵	مقدمه
۸	اهمیت موضوع
۱۱	فصل دوم: مبانی نظری
۱۱	مقدمه
۱۱	بخش اول: مفهوم توسعه و توسعه یافتگی
۱۲	مفهوم توسعه اقتصادی
۱۴	مفهوم توسعه فرهنگی، سیاسی و اجتماعی
۱۵	وضعیت ایران از منظر توسعه یافتگی
۱۶	تفاوت مفاهیم رشد، پیشرفت و توسعه
۱۸	علل عدم توسعه یافتگی
۱۹	رونق و رکود و اثر آن بر رشد و توسعه
۲۱	علل ایجاد رکود اقتصادی و عدم توسعه ناشی از آن
۲۳	ارتباط شرایط رکود اقتصادی و عدم توسعه به لحاظ اقتصادی
۲۴	ایران و شرایط وجودی رکود اقتصادی
۲۴	بخش دوم: تعاریف و ویژگی های مناطق آزاد
۲۵	ویژگی های مناطق آزاد
۲۸	تاریخچه ایجاد و گسترش مناطق آزاد تجاری - صنعتی در ایران
۲۹	مزایای سرمایه گذاری و ثبت شرکت در مناطق آزاد ایران
۳۱	انواع مناطق آزاد در ایران از منظر بستر فعالیت
۳۵	عوامل جذب سرمایه گذاری و توسعه در مناطق آزاد
۳۶	بخش سوم: منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس، پتانسیل ها و ویژگی های محیطی
۳۷	موقعیت ژئواستراتژیک منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس

دانشگاهها و مراکز آموزش عالی منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس ۳۹

منابع و ماخذ ۴۱

منابع فارسی ۴۱

منابع لاتین ۴۳

فصل اول: کلیات

مقدمه

امروزه و در عصر جهانی شدن و در پرتو اقتصاد در هم تنیده ملی و بین المللی، همگان بر این نکته اتفاق نظر دارند که برای جوامع بشری، شکل گیری و پی ریزی پایه های توسعه پایدار در کنار فعالیت های مستمر تولیدی، مستلزم بسط و گسترش و توجه به مناطق آزاد می باشد. در این راستا و در اثر حاضر، به بررسی مقوله توسعه و موانع آن در بازارهای عرضه و تقاضا در منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس از طریق ارائه مدل پویایی سیستم ها پرداخته شده است .

در ادبیات بین الملل، مناطق آزاد اقتصادی از تعاریف، اهداف، انواع و حتی اسامی متعددی برخوردارند، اما با بررسی این تعاریف، می توان دریافت که این مناطق از چارچوب و قواعدی کلی تبعیت می کنند (شجاعی فرد، ۱۳۹۹). اغلب مناطق یک یا چند معافیت مالی و مقرراتی را در محدوده های از سرزمین خود اعطا می کنند تا به هدف های خاصی برسند. این اهداف می تواند شامل جذب سرمایه گذاری خارجی، تولید و صادرات کالا و خدمات باشد که طبیعتا با تحقق این اهداف، نتایجی نظیر توسعه منطقه ای، افزایش درآمدهای کشور یا افزایش اشتغال پدید خواهد آمد (قنبرپور، ۱۴۰۰).

جذب سرمایه گذاری، تولید و صادرات، از اهداف اصلی مناطق آزاد مخصوصا در کشورهای در حال توسعه محسوب شده که بدون تحقق آنها، نمی توان منطقه آزاد را موفق دانست و با تحقق آنها، سایر اهداف نظیر اشتغال و توازن منطقه ای شکل می گیرد (محمدی فرد، ۱۴۰۰)؛ در غیر این صورت، ایجاد توسعه نسبی از محل واردات و خرده فروشی اقلام خارجی (کالای همراه مسافر) به منظور ایجاد اشتغال و جذب گردشگران

داخلی، در تضاد با مناطق آزاد موفق جهانی است، زیرا آثار سوء آن از قبیل کوچک کردن بازار تولیدات ملی و واردات بی رویه، گریبان گیر اقتصاد ملی خواهد شد. بنابراین به منظور بررسی موفقیت مناطق آزاد، ابتدا باید آمار عملکردی این مناطق در حوزه اهداف اصلی را بررسی کرد (فیض‌اله‌زاده، ۱۳۹۹).

طبق اطلاعات جمع آوری شده، عملکرد مناطق آزاد ایران طی سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ نشان می‌دهد سهم این مناطق (با لحاظ صادرات خدمات از صادرات غیر نفتی کشور حدود ۱ درصد، از میزان تولید حدود ۱ درصد، از تعداد واحدهای تولیدی فعال کمتر از ۳ درصد، از جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی حدود ۱۰ درصد و از اشتغال زایی کل کشور حدود ۴ درصد است. میزان واردات کالا از طریق مناطق آزاد نیز حدود ۲ برابر صادرات کالا از این مناطق به خارج از کشور است. شایان ذکر است وسعت مناطق آزاد بیش از ۳ برابر وسعت شهرکها و نواحی صنعتی کشور بوده، اما میزان اشتغال در شهرک های صنعتی بیش از ۳ برابر اشتغال در مناطق آزاد کشور است (حیدری، ۱۳۹۸). از طرف دیگر، عرضه و تقاضا دو جزء اصلی بازار هستند. تغییرات هر کدام از آنها می‌تواند بازار را از تعادل خارج کرده و یا به آن بازگرداند. قانون عرضه و تقاضا، نخستین بار توسط کورنو^۱ در کتابی با عنوان پژوهش در اصول ریاضی نظریه ثروت در سال ۱۸۳۸ در فرانسه به چاپ رسید. تجزیه و تحلیل عرضه و تقاضا وسیله موثری برای بررسی عوامل و توصیف چگونگی تعیین قیمت و میزان تولید به شمار می‌رود (پیش بهار، ۱۳۹۶). شناسایی عوامل موثر بر عرضه و تقاضا، ابزارهایی را در اختیار سیاستگذار قرار می‌دهد تا با کمک آنها قیمت و مقدار کالا را در بازار تغییر دهند و به سمت مقدار دلخواه حرکت نمایند. در بازار ساختمان سازی نیز مانند سایر بازارهای اقتصاد، عرضه و تقاضا نقش تعیین کننده ای در مقدار و قیمت تعادلی دارند. لذا شناسایی عوامل اثرگذار بر عرضه و تقاضا از اهمیت خاصی برخوردارند (تقی زاده، ۱۳۸۹).

از آنجا که دستیابی به تعادل در بازارهای مختلف می‌تواند زیربنای لازم برای دستیابی به توسعه را در کشور فراهم آورد، بررسی عوامل ایجاد کننده تعادل در بازارها لازم می